

Van: DGES

14 februari 1963

Aan: M via S

Onderwerp: Belgisch plan inzake samenwerking met het VK

In het gesprek, dat gisterenmiddag en -avond met de Belgen plaats vind, heb ik mij negatiever opgesteld dan de heren De Vos van Steenwijk, Brouwers en Hoogwater, die het Belgische plan in principe ondersteunden. Ik heb dit mede gedaan, omdat aan Ir. Franke door Minister Marijnen een spreekverbod was opgelegd.

Ik heb in hoofdzaak vier punten aangeroerd:

1. Men moet te grote haast vermijden met een interim oplossing, zolang nog niet zeker is, dat de deur voor toetreding op slot zit. De Europese Commissie werkt nog aan een plan, dat volgens sommigen een heropening van de onderhandelingen zou behelzen.
2. Een douane-unie zonder enige faciliteiten voor onze landbouwexporten is voor de Nederlandse Regering volstrekt onaanvaardbaar.
3. Institutioneel is het voorstel niet slechts een juridisch monstrum, maar het zal door alle "Europeanen" worden afgekraakt, omdat het de besluitvorming van de Gemeenschap in de handelspolitieke sector, waar de supranationaliteit het sterkst voor de dag treedt, onderwerpt aan een unaniem besluit van een orgaan der douane-unie EEG/VK. Het zal voor de Fransen doodeenvoudig zijn op dit punt de strijdigheid met het Verdrag van Rome aan te tonen.
4. Een tijdelijke regeling moet een einddatum hebben.

De Belgische reactie kan als volgt worden geresumeerd:

ad 1: De cohesie van de Vijf is binnenkort vervluchtigd (zie Straatsburg, initiatief van Minister Schaus etc.). In Engeland staat de Regering, mede in verband met verkiezingen, onder zware druk om een alternatieve actie aan te kondigen, m.a.w. terugvallen op en versterken van Gemenebest, EFTA en banden met VS. Zolang blijkt, dat de Vijf niet stil zitten, kan de Britse Regering een uitspraak vermijden. Hiertegenover heb ik aangevoerd, dat de Britten eerst tegen de zomer een Gemenebest-conferentie aan het Parlement hebben toegezegd, zodat enkele weken uitstel geen moeilijkheden zouden behoeven op te leveren.

ad 2: De Belgen zijn ons in de landbouw aanzienlijk tegemoet gekomen. Er is een gezamenlijke tekst opgesteld, die voor Minister Marijnen veel aantrekkelijker is.

ad 3: Na een langdurige discussie hebben de Belgen erkend, dat er op het institutionele vlak nog een aantal problemen bestaan. Zolang de Generaal een logische oplossing - toetreding - uitsluit, is men wel gedwongen tot onlogische constructies te komen, voeren de Belgen vergoelijkend aan.

- Indien -

Van:

- 2 -

Aan:

Onderwerp:

Indien men de institutionele opzet in details wil regelen, opent men de weg tot maandenlange onderhandelingen in een materie, waar de Fransen meester zijn in het moeilijkeren. Men moet dus de moed hebben te beginnen met een slordige regeling.

ad 4: Het probleem van de einddatum is eerder een verschil van opvatting met DGPZ dan met de Belgen, die met beider standpunt kunnen meegaan. Mijns inziens kan men én de landbouwers én de "Europeanen" slechts winnen, indien men duidelijk vastlegt, dat de tijdelijke regeling op een zeker moment moet leiden tot volledige toetreding. Doet men dat niet expressis verbis, dan zullen de tegenstanders tegenwerpen, dat de Britten zich in een industriële douane-unie plus een politieke binding zeer wel zullen thuis gevoelen en nooit verder zullen willen gaan. Mijns inziens moet er dus een datum staan, waarop men gedwongen wordt opnieuw over toetreding te praten, bijv. na twee jaar. DGPZ heeft om andere redenen een ander oordeel.

te werken op

Tot slot moge ik U.E. adviseren U enigszins ^{reinnmend} te ~~dis-~~ tanciëren van het Belgische streven om zo spoedig mogelijk met een Nederlands-Belgisch initiatief naar Londen te gaan. Om verschillende redenen lijkt het mij raadzaam iets meer tijd te winnen, namelijk:

- a) teneinde op informele oriënterende basis overleg te plegen met de Britten, eventueel de Belgen en de Nederlanders afzonderlijk (de Belgen ontvangen trouwens heden enkele hoge ambtenaren uit Londen), opdat men een beter inzicht krijgt in de reactie van de Britten voordat in de pers het Belgisch-Nederlandse initiatief in Londen bekend raakt.
- b) teneinde inmiddels overleg te plegen met de heer Mansholt om na te gaan of het rapport dat de Europese Commissie aan het Europees Parlement moet uitbrengen, kansen biedt om de toetredingsonderhandelingen weer te heropenen.
- c) Omdat in de gegeven binnenlandse politieke omstandigheden een Nederlands initiatief eerder gesteund zal worden indien blijkt, dat er noch van de Commissie, noch van andere zijden plannen voor heropening van de toetredingsonderhandelingen te verwachten zijn. Het is immers denkbaar, dat de zelfde lieden, die U gebrek aan initiatief hebben verweten, U een dergelijk "oneuropees" initiatief zouden kwalijk nemen, daarin gesteund door andere "Europeanen", tenzij heel duidelijk kan worden gemaakt dat dit de enige oplossing is.

Tenslotte moge ik nog opmerken, dat ook de Belgen een aanvaarding van het plan door Frankrijk zeer onwaarschijnlijk achten. Zij zien het eerder als een hefboom voor een politieke unie, desnoods à Six zonder Frankrijk. Ik vraag mij echter af, of die niet langs een directere weg is te krijgen. Indien blijkt, dat zulks niet het geval is en dat noch de

- Commissie -

MEMORANDUM

Van:

7 3 -

Aan:

Onderwerp:

Commissie noch iemand anders kans ziet de toetredingsonderhandelingen te heropenen, zou het Belgische plan alsnog als Nederlands-Belgisch plan kunnen worden ontwikkeld en gepresenteerd.

- - - - -

De tijd heeft ontbroken om met de Belgen de gehele tekst van het economische deel door te lopen. De amendementen, die de Belgen tijdens ons gesprek op hun oorspronkelijke tekst hebben aangebracht, zijn aangehecht.

./.

14-2-1963